

สำนักศิลปากรที่ 8
ขอนแก่น

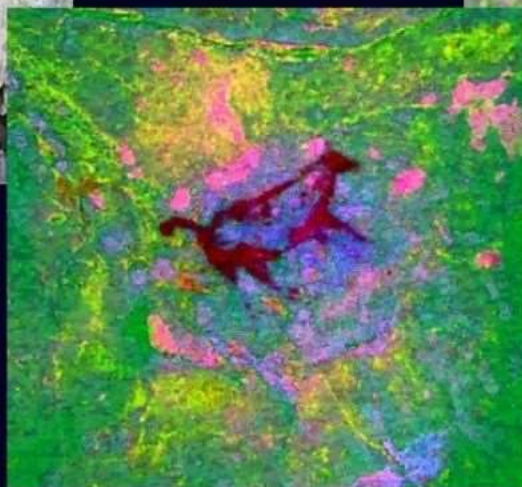
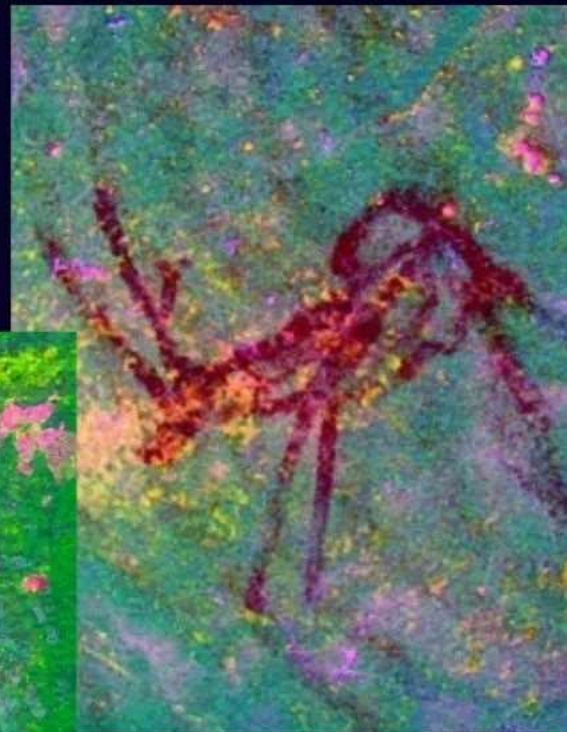
แหล่งภาพเขียนสีน่าสนใจ/พบใหม่
จังหวัดเลย

ถ้ำผาพุ่ง (เขาผาพุ่ง บ.แก่งหิน ต.เขาลองอ.วังสะพุง จ.เลย)

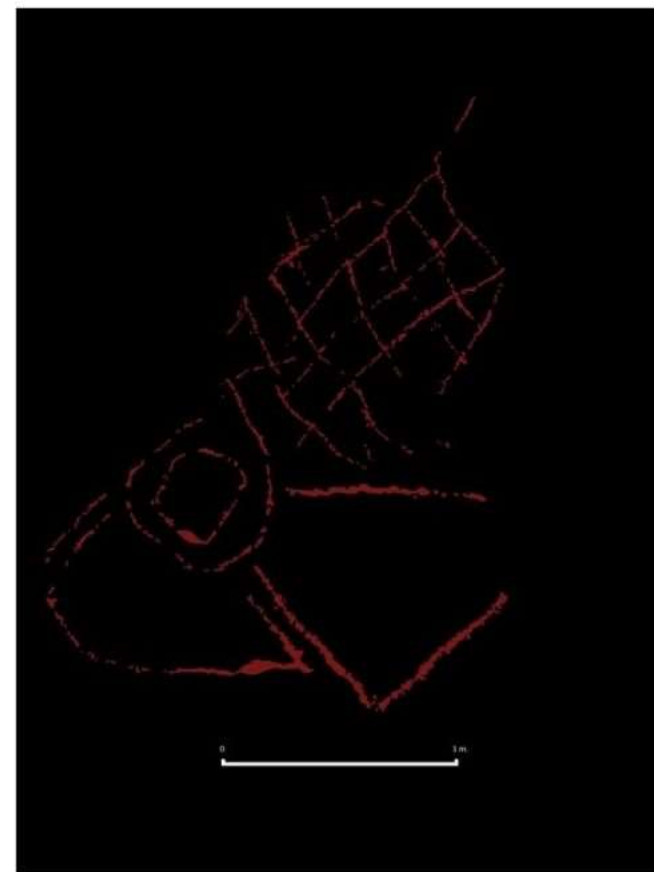
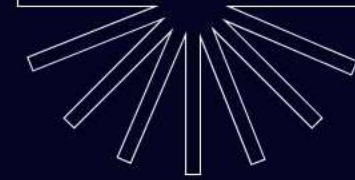
ถ้ำผาบ่อง

(บ้านผางาม
ต.ปวนพุ
อ.หนองหิน
จ.เลย)

ถ้ำเสือ

อำเภอนาด้วง จังหวัดเลย

แหล่งภาพเขียนสี น่าสนใจ/พบใหม่

จังหวัดอุดรธานี

ถ้ำข้าวเปลือก

(บ้านใหม่ ต.เมืองพาน อ.บ้านฝ้อ จ.อุดรธานี)

ถ้ำสิงห์

อำเภอกุฉินชัย จังหวัดอุดรธานี

ภูตตะเภาทอง 8

อ.หนองวัวซอ
จ.อุดรธานี

┌

**แหล่งภาพเขียนสีน่าสนใจ/พบใหม่
จังหวัดหนองบัวลำภู**

└

ภูผายา

บ้านนาเจริณ

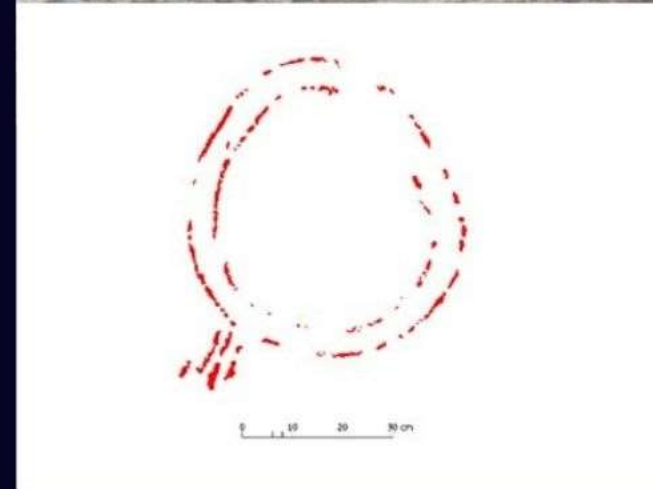
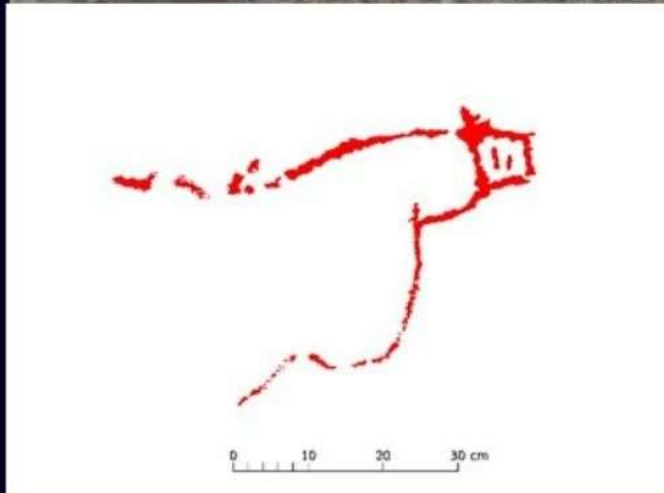
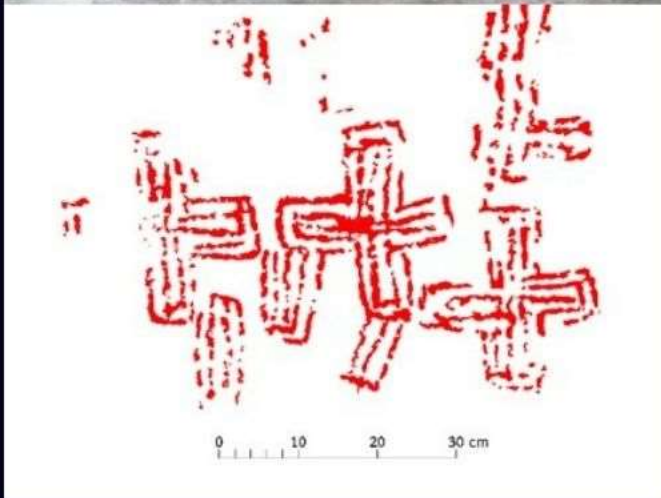
ต.ดงมะไฟ

อ.สุวรรณคูหา

จ.หนองบัวลำภู

สำนักศิลปากรที่ 8 ขอนแก่น

ถ้ำกองเพล

ม.4 ต.โนนทัน อ.เมือง จ.หนองบัวลำภู

แหล่งภาพเขียนสีน่าสนใจ/พบใหม่ จังหวัดขอนแก่น

แหล่งภาพเขียนสีน่าสนใจ/พบใหม่ จังหวัดขอนแก่น

ถ้ำลายแทง (ผานกเคাঁ) ห่างไปประมาณ 8 กม.

ถ้ำผาสุง (ผาแต้มวสุพล)

ถ้ำนางสูงเนิน

ผาสบบก

ถ้ำผาพวง 1 และ 2

ภูซongลาน

ผาคันธง 1-4

ผาสืบนก

อุทยานแห่งชาติภูผาม่าน
ต.นาหนองทุ่ม อ.ชุมแพ จ.ขอนแก่น

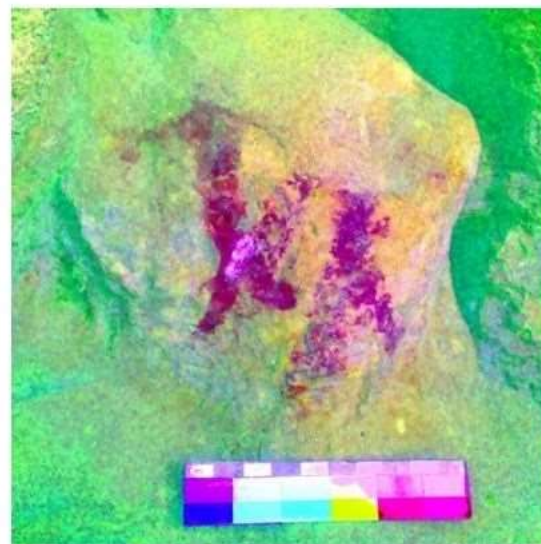
ภูซองลาน

อุทยานแห่งชาติภูผาม่าน

ต.นาหนองทุ่ม

อ.ชุมแพ

จ.ขอนแก่น

ถ้ำผาคันธง 1

อุทยานแห่งชาติภูผาม่าน

ต.นาหนองทุ่ม อ.ชุมแพ จ.ขอนแก่น

ถ้ำผาคันธง 2

อุทยานแห่งชาติภูผาม่าน

ต.นาหนองทุ่ม

อ.ชุมแพ

จ.ขอนแก่น

ถ้ำผาพวง 1

อุทยานแห่งชาติภูผาม่าน

ต.นาหนองกุ่ม

อ.ชุมแพ

จ.ขอนแก่น

PhotoScape

PhotoScape

ถ้ำผาพวง 2

อุทยานแห่งชาติภูผาม่าน ต.นาหนองกุ่ม อ.ชุมแพ จ.ขอนแก่น

ภาพที่ถูกเอน้ำพรสม

ภาพที่ถูกเอน้ำพรสม

PhotoScape

ผาแต้มวสุพล (ผาสูง)

อุทยานแห่งชาติภูผาม่าน

ต.นาหนองทุ่ม อ.ชุมแพ จ.ขอนแก่น

"PhotoShop".

PHOTOSHOP

ถ้ำแมงป่อง

อุทยานแห่งชาติภูเวียง

อำเภอเวียงเก่า

จังหวัดขอนแก่น

สำนักศิลปากรที่ 8
ขอนแก่น

ถ้ำแมงป่อง

อุทยานแห่งชาติภูเวียง

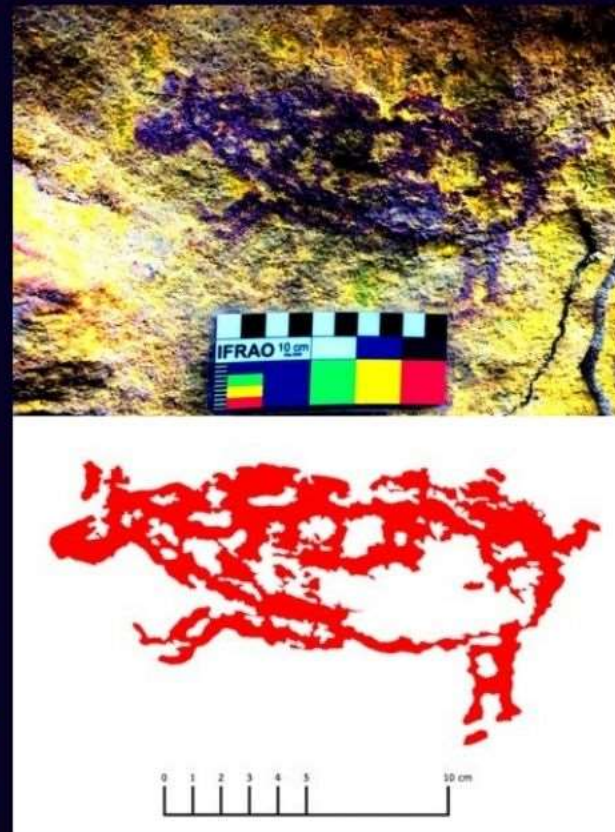
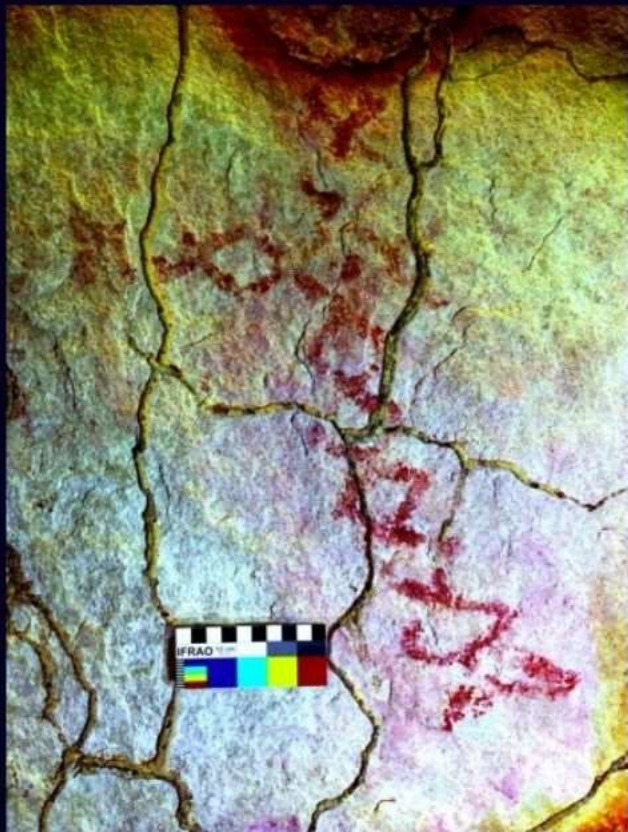
อำเภอเวียงเก่า

จังหวัดขอนแก่น

ถ้ำทึบกร

หน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติน้ำพอง
ที่ นพ.4 หินช้าง ต.บ้านฝ้อ อ.หนองเรือ จ.ขอนแก่น

เกิ้งตะขาบ

อำเภอชนบท

จังหวัดขอนแก่น

แก่งขาม

อำเภอชนบท
จังหวัดขอนแก่น

ภาพเขียนสีที่พบใหม่
สำนักศิลปากรที่ 9 อุบลราชธานี

ผาเจ็ก อำเภอโขงเจียม จังหวัดอุบลราชธานี

ถ้ำฟายผักหนาม อำเภอโพธิ์ไทร จังหวัดอุบลราชธานี

ผาพิมพ์เงิน อำเภอศรีเชียงใหม่ จังหวัดอุดรธาานี

ผาภูผาแสน อำเภอสว่างแดนดิน
จังหวัดอุดรธานี

โหลงแต้หมานแห่งน้อย อำเภอศรีเชียงใหม่ จังหวัดอุบลราชธานี

ถ้ำวัวแดง อำเภอบุญทริก
จังหวัดอุบลราชธานี

ถ้ำภูอ่าง อำเภอเขมราฐ จังหวัดอุบลราชธานี

ถ้ำพระอานนท์ อำเภอโขงเจียม จังหวัดอุบลราชธานี

ถ้ำลายแทง อำเภอเสนางนคร จังหวัดอำนาจเจริญ

ภูเก็ง อำเภอเมือง จังหวัดอำนาจเจริญ

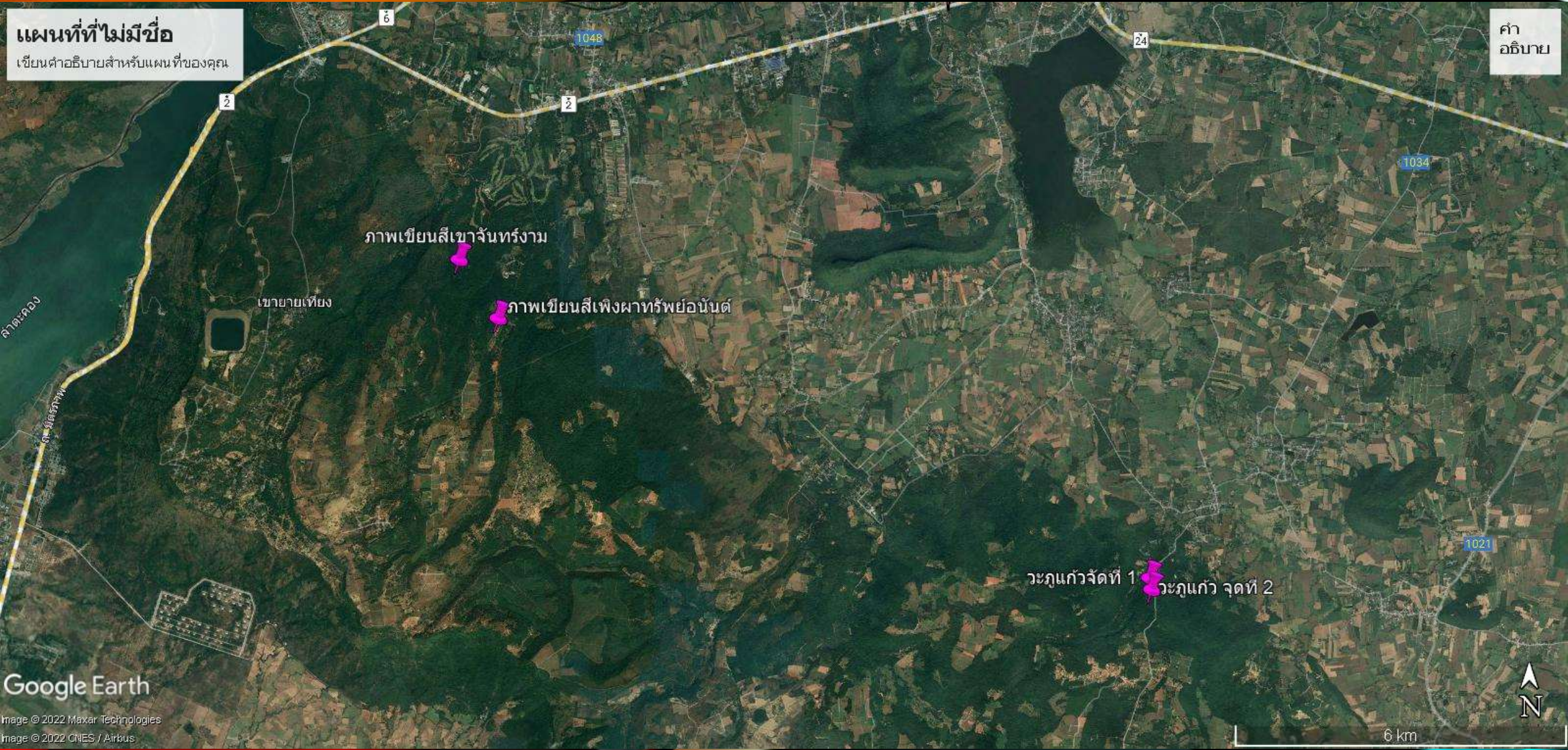

ภาพเขียนสีที่พบใหม่
สำนักศิลปากรที่ 10 นครราชสีมา

แผนที่ที่ไม่มีชื่อ
เขียนคำอธิบายสำหรับแผนที่ของคุณ

คำอธิบาย

Google Earth
Image © 2022 Maxar Technologies
Image © 2022 CNES / Airbus

6 km

แนวน้ำตกวะภูแก้ว

เพิงหินที่พบภาพเขียนสี จุดที่ 2

เพิงหินที่พบภาพเขียนสีจุดที่ 1

Google Earth

Image © 2020 CNES / Airbus
© 2020 Google
Image © 2020 Maxar Technologies

แหล่งโบราณคดีภาพเขียนสีน้ำตกวะภูแก้ว

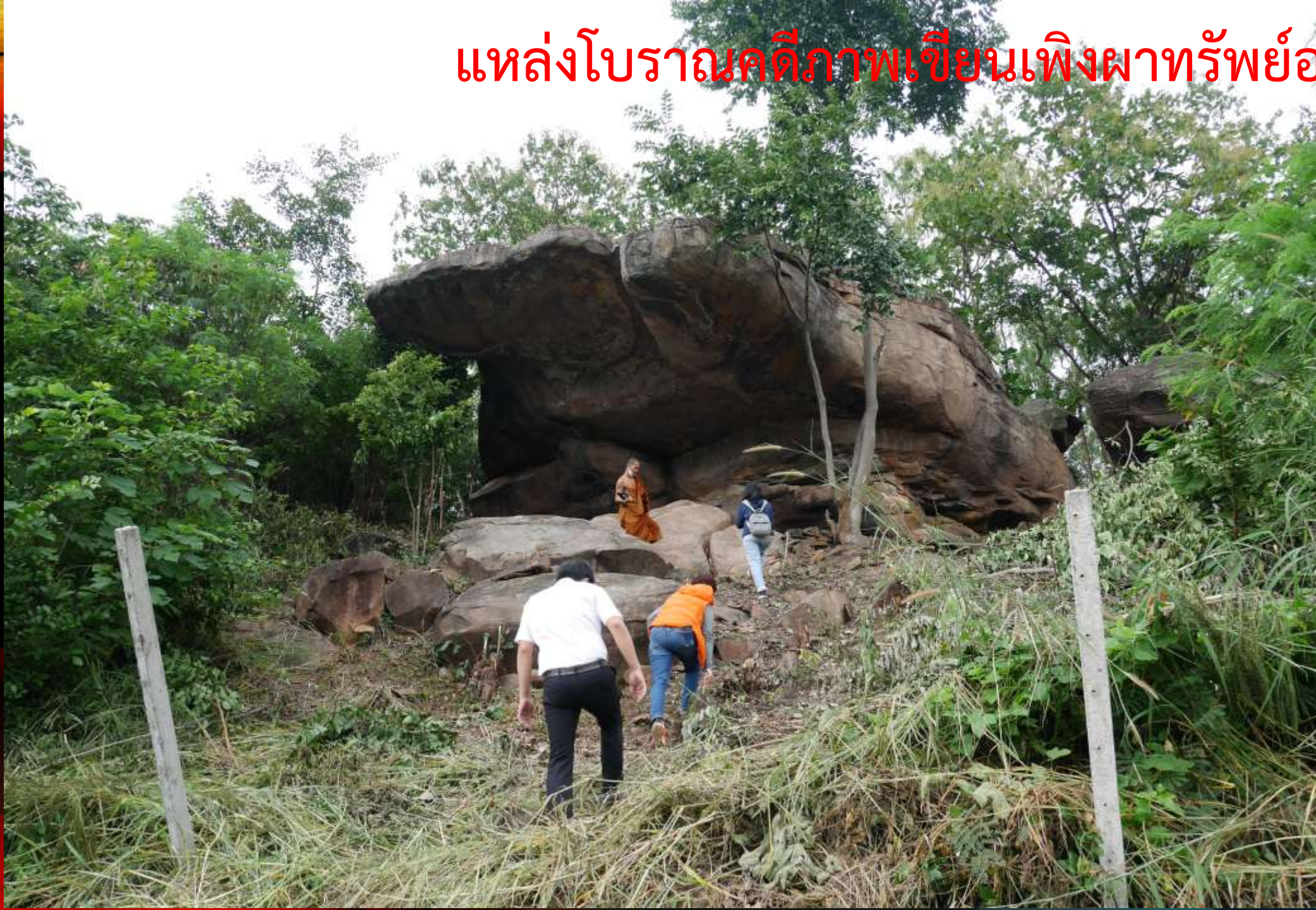
เพิงหิน ที่พบภาพเขียนสี จุดที่ 2

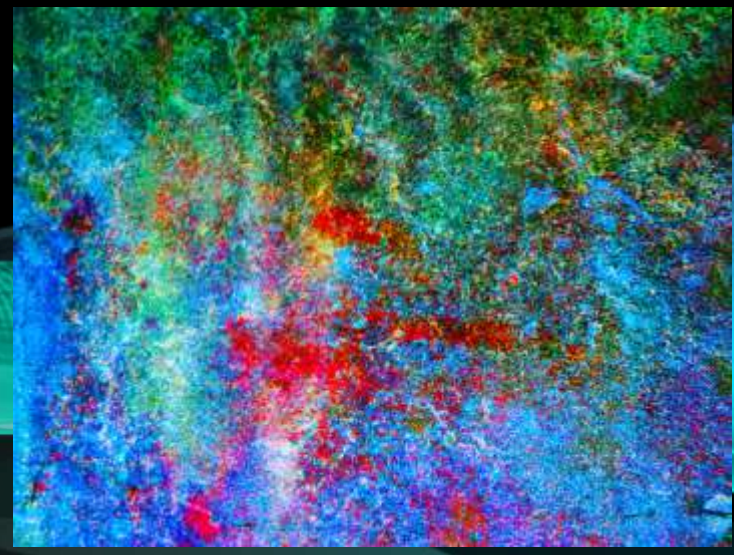
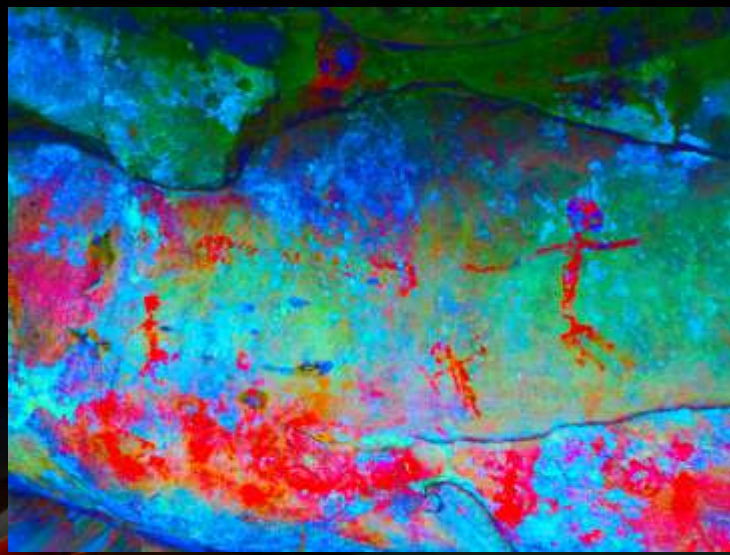
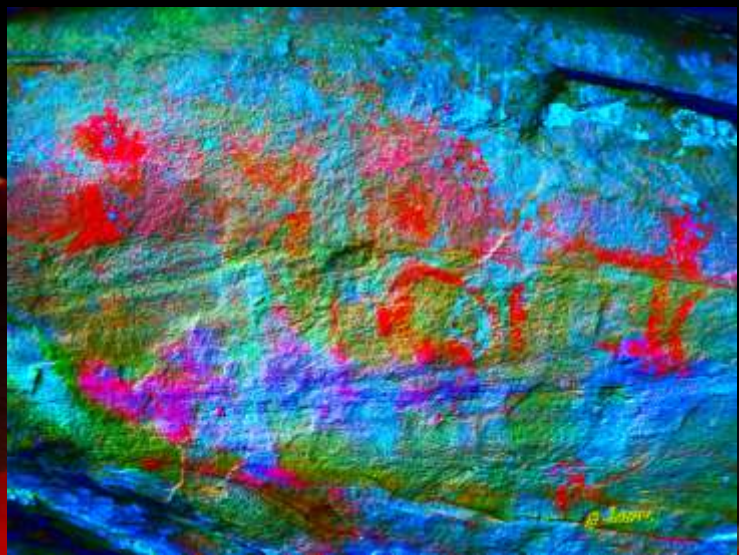

แหล่งโบราณคดีภาพเขียนเพิงผาทรัพย์อนันต์

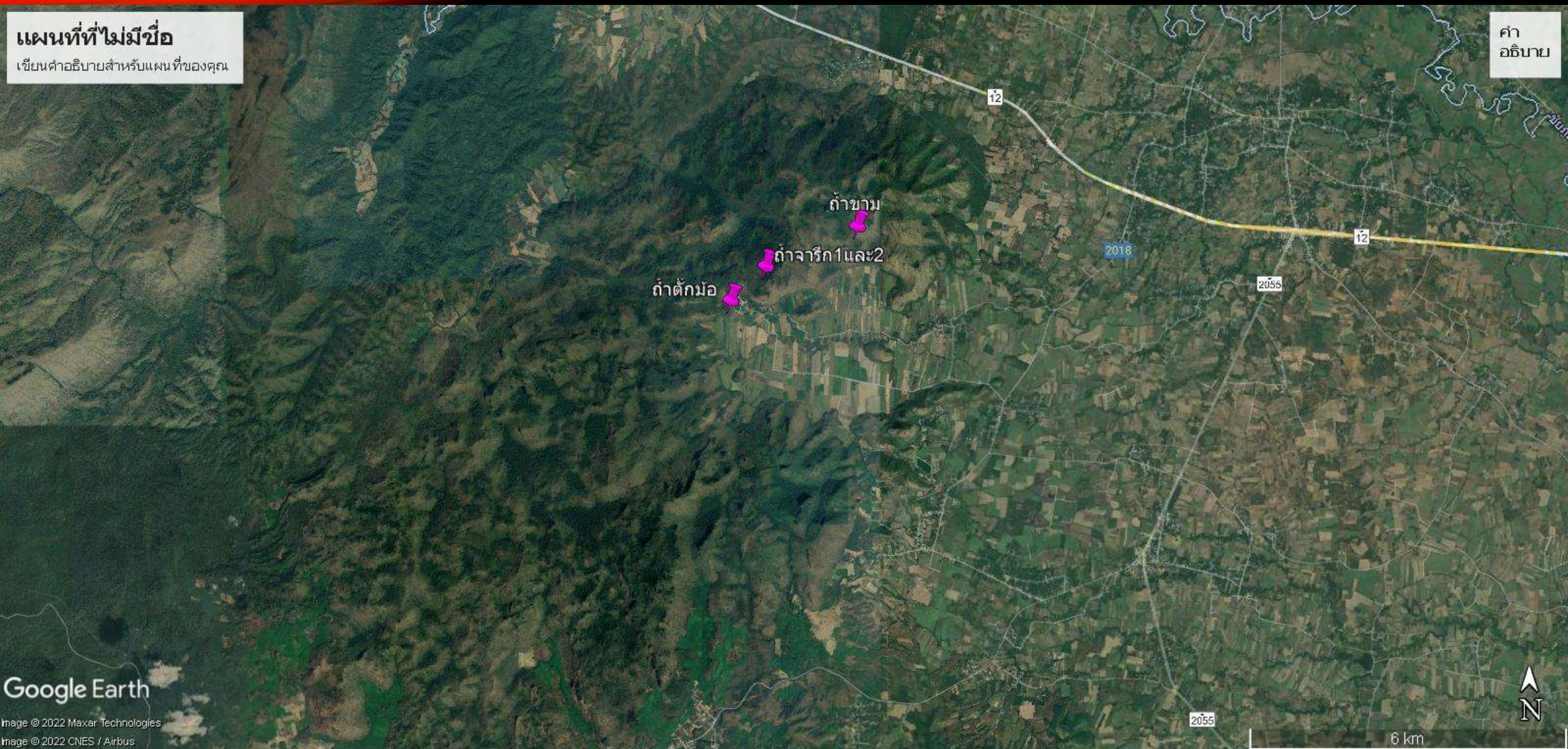

แหล่งโบราณคดีภาพเขียนสีเพิงผาตึกม้อ จ.ชัยภูมิ

แผนที่ที่ไม่มีชื่อ

เขียนคำอธิบายสำหรับแผนที่ของคุณ

คำอธิบาย

Google Earth

Image © 2022 Maxar Technologies

Image © 2022 CNES / Airbus

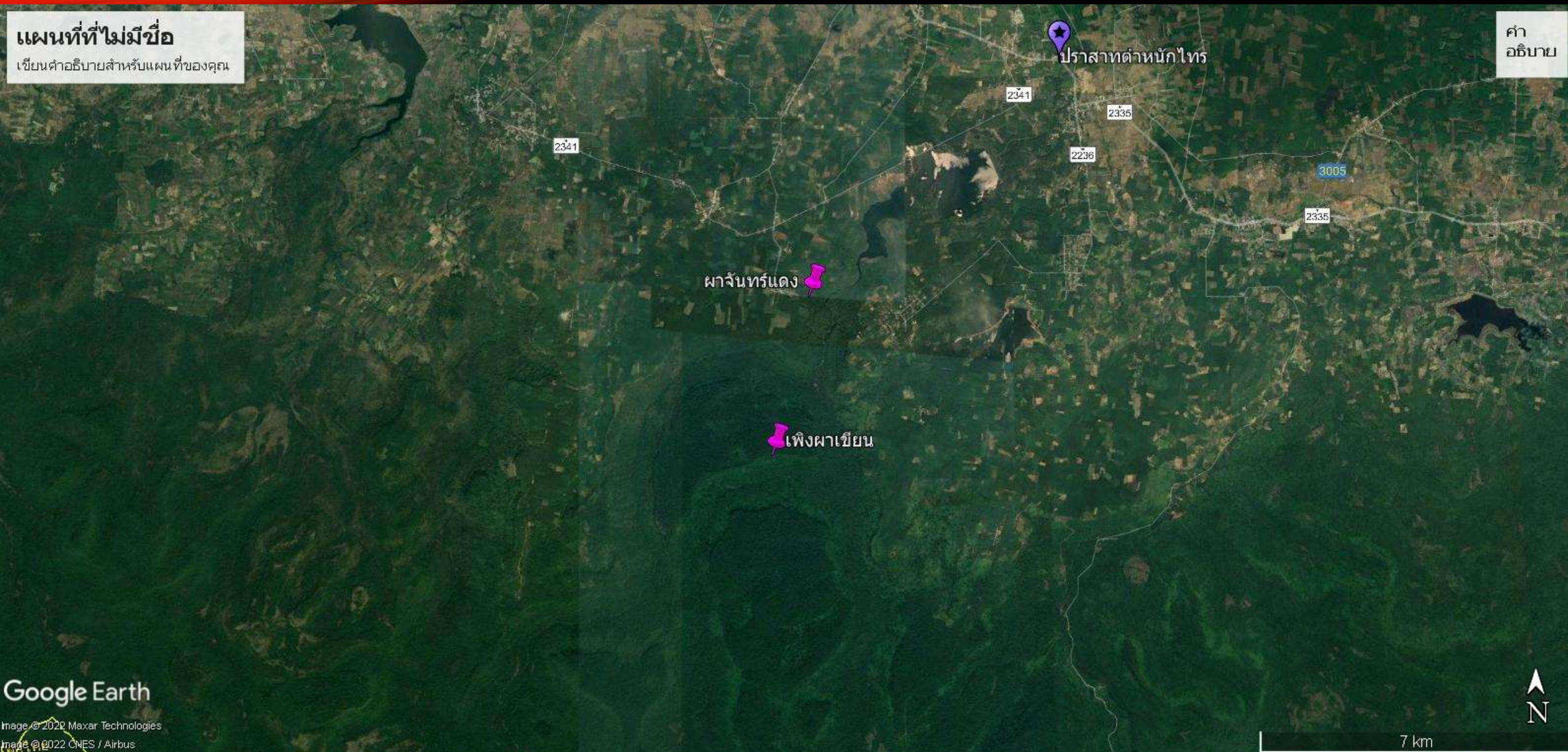

แหล่งโบราณคดีเพิงผาเขียน เขาพนมดบ จ.ศรีสะเกษ

แผนที่ที่ไม่มีชื่อ
เขียนคำอธิบายสำหรับแผนที่ของคุณ

คำ
อธิบาย

Google Earth

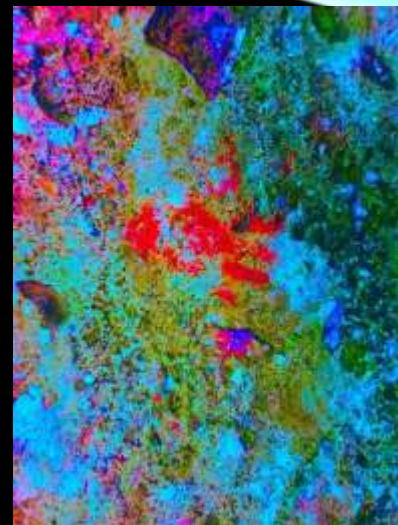
Image © 2022 Maxar Technologies
Image © 2022 CNES / Airbus

จุดที่พบภาพเขียนสีแดงรูปฝ่ามือ

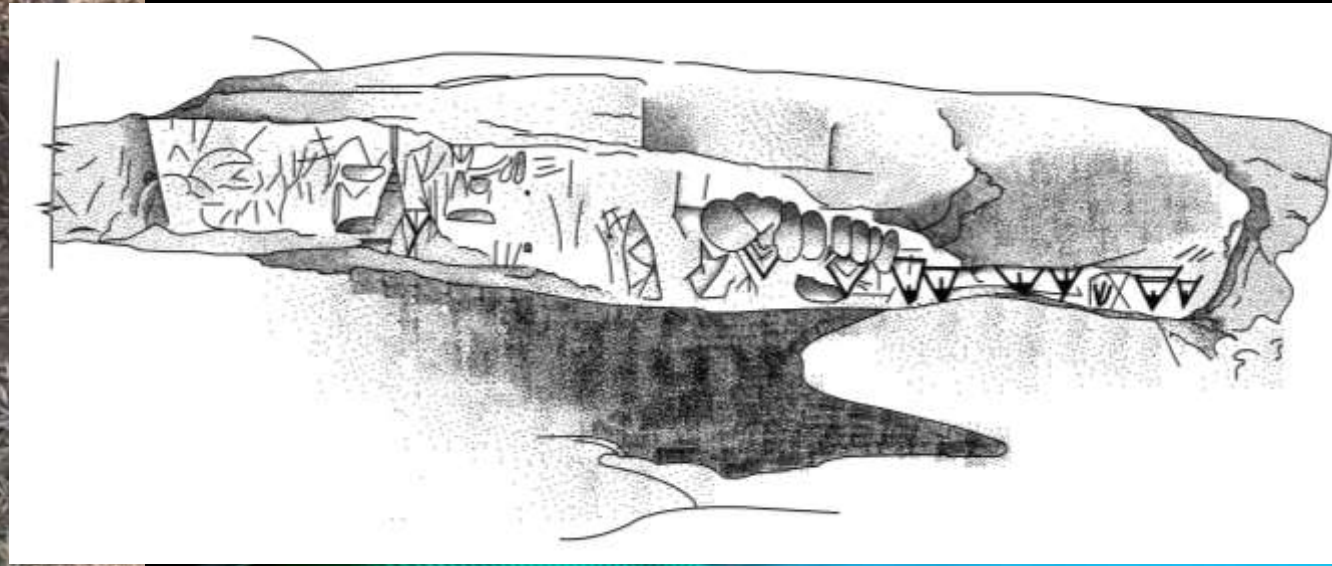

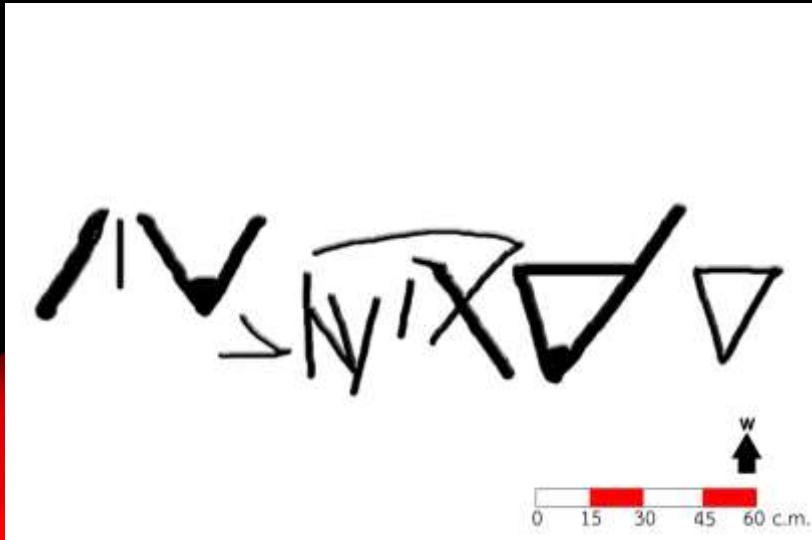
จุดที่พบภาพสลัก

แหล่งโบราณคดีภาพสลักผาจันทร์แดง จ.ศรีสะเกษ

สำนักศิลปากรที่ 8 ขอนแก่น

ข้อสังเกตบางประการ: ประเด็นที่น่าสนใจ

ข้อสังเกตบางประการ: ประเด็นที่น่าสนใจ

- ภาพที่พบมากที่สุด คือ ภาพฝ่ามือ
- ภาพคน บางส่วนเน้นอวัยวะเพศชาย
- ภาพสัตว์ที่พบ คือ วัว กวาง ตะกวด สุนัข ปลา
- ในพื้นที่จังหวัดขอนแก่น พบภาพสัตว์เลื้อยคลานที่มีพิษ (แมงป่องและตะขาบ) และภาพการประกอบพิธีกรรม (ช้อนพิธีกรรม)
- เทือกเขาเพชรบูรณ์บริเวณลุ่มแม่น้ำเลย-ลุ่มแม่น้ำชี มีภาพช้างสัมพันธ์กับบันทึกของเอเจียน แอมอนิเย เมื่อ ค.ศ.1895

เทคนิคการสร้างภาพ: การพ่นสีบนมือ

ถ้ำลายมือ

จังหวัดขอนแก่น

ภูตะเภาทอง

จังหวัดอุดรธานี

ผาคันธง 1

จังหวัดขอนแก่น

ถ้ำฝ่ามือ จ.เลย

เทคนิค การสร้าง รูปฝ่ามือ ที่มีการขีดลาย บนมือ

ถ้ำผาพวง 2 จ.ขอนแก่น

ภูตะเภาทอง จ.อุดรธานี

คนเรียงแถว

ผาแต้มวสุพล

อุทยานแห่งชาติภูผาม่าน ต.นาหนองทุบ อ.ชุมแพ จ.ขอนแก่น

ถ้ำทึบกร

หน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติน้ำพอง ที่ นพ.4 หินช้าง ต.บ้านฝ้อ อ.หนองเรือ จ.ขอนแก่น

ช้าง?

ถ้ำผาพุง อ.วังสะพุง จ.เลย

ถ้ำผาสอง (ผาแต้มวสุพล) อ.ชุมแพ จ.ขอนแก่น

ถ้ำพระ 2 อ.ภูกระดึง จ.เลย

สัตว์มีพิษ

แมงป่อง

ตะขาบ

ถ้ำผาพุ่ง อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดลพบุรี

ถ้ำผาพุ่ง อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดลพบุรี

ตะกวด?

ภาพคล้ายเครื่องหมายบอก

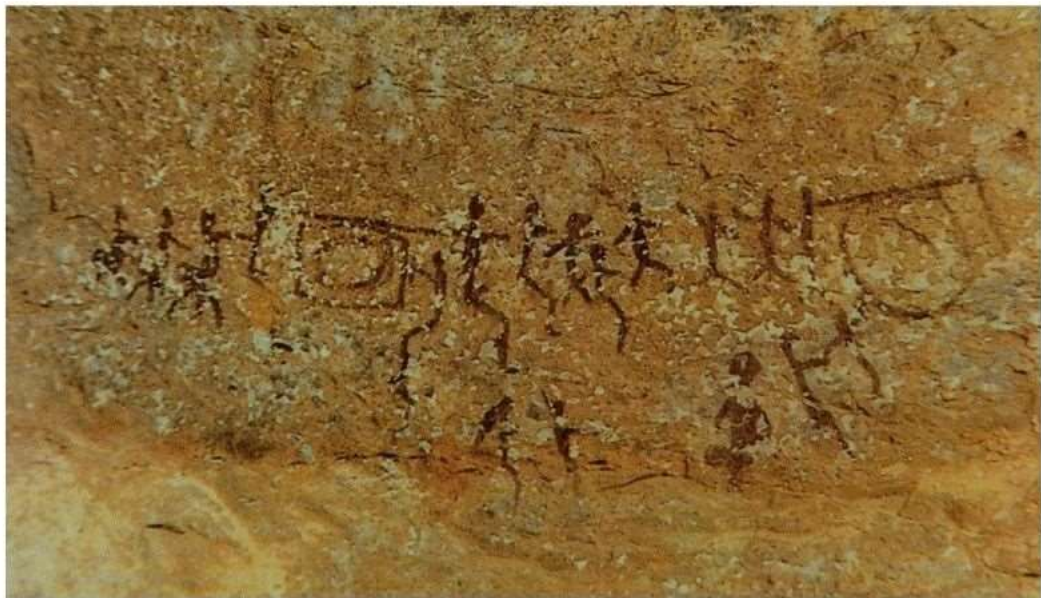

ถ้ำสิงห์ อำเภอภูดjab จังหวัดอุดรธานี

แก่งตะขาบ อำเภอชนบท จังหวัดขอนแก่น

พีธีกรรม

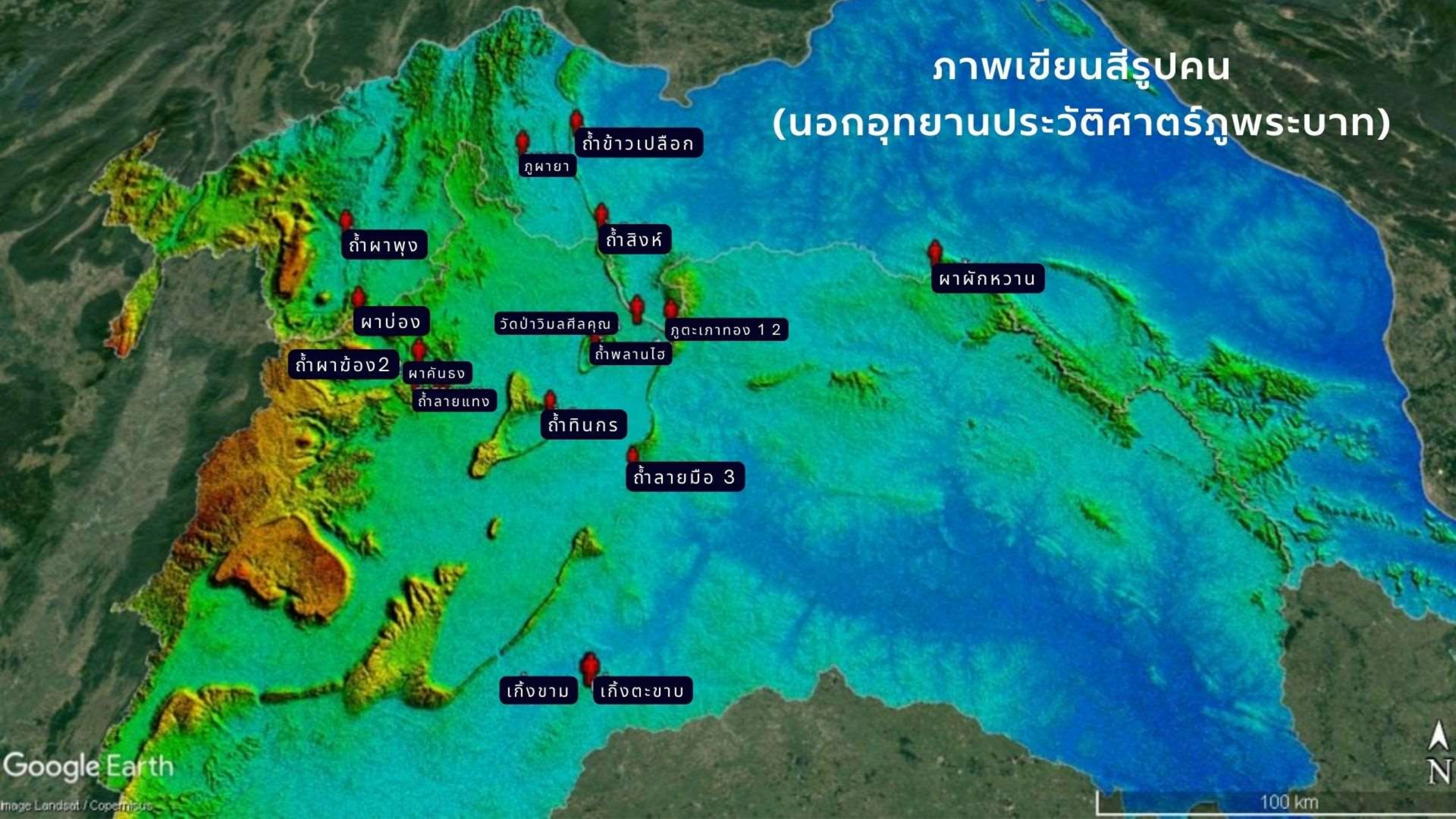

ถ้ำตาด้วง
จังหวัดกาญจนบุรี

ถ้ำผาสุง (ผาแต้มวสุพล)
จังหวัดขอนแก่น

ภาพเขียนสีรูปคน (นอกอุทยานประวัติศาสตร์ภูพระบาท)

ภาพเขียนสีฝ่ามือ (นอกอุทยานประวัติศาสตร์ภูพระบาท)

- วัดถ้ำสุวรรณคูหา
- ภูตะเกาทอง
- ถ้ำเสือตก 2
- ถ้ำคั่นธง 1
- ถ้ำฝ่ามือ ภูกระดัง
- ผาพวง 1
- ผาพวง 2
- ถ้ำแมงป่อง
- ถ้ำควาง อ.เวียงเก่า
- ถ้ำฝ่ามือ อ.เวียงเก่า
- ถ้ำลายมือ 3
- ถ้ำลายมือ 2
- แก่งขาม
- แก่งตะขาบ

ภาพสลับบนผืนหิน (นอกอุทยานประวัติศาสตร์พระบาท)

ถ้ำเสือตก 1

ถ้ำมิม

ถ้ำกวาง อ.เวียงเก่า

หินช้างสี

ถ้ำพระด่านแร่

ถ้ำม่วง

ภูผายนต์

การแปลความและการกำหนดอายุ

- ปัจจุบันสำนักศิลปากรที่ 8 ขอนแก่น ยังคงใช้วิธีการศึกษาเปรียบเทียบ เพื่อกำหนดอายุงานศิลปะถ้ำในพื้นที่
- กำหนดอายุราว 2,000 - 4,000 ปีมาแล้ว
- แต่ ในปัจจุบันทั่วโลกที่ศึกษาภาพเขียนสี จะใช้วิธีการกำหนดอายุอยู่ 3 วิธีหลักๆ คือ
 - Relative Dating คือ การศึกษาเปรียบเทียบภาพที่พบกับลักษณะแหล่งอื่นๆ หรือหลักฐานทางโบราณคดีที่คาดว่าจะมีอายุร่วมสมัยกัน
 - Absolute Dating คือ การศึกษาอายุของหลักฐานบางอย่างที่ปรากฏในภาพ ซึ่งมีการกำหนดค่าอายุเอาไว้อย่างชัดเจน
 - Direct Dating คือ การกำหนดอายุจากภาพเขียนสีโดยตรง โดยใช้วิธีการทางวิทยาศาสตร์

สวัสดีค่ะ